

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ

«Γνωρίζω τον τόπο μου μέσα από τη λογοτεχνία»

Η πόλη στη λογοτεχνία:
Κείμενα και στίχοι για τον τόπο μου

2014-2015

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ 1430-1930
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ
Αλέξανδρος Χ. Γρηγορίου & Ευάγγελος Α. Χεκίμογλου
Εκδόσεις: ΜΙΛΗΤΟΣ

«Μια πόλη, όπως η Θεσσαλονίκη, είναι η θάλασσα και το λιμάνι που αντικρίζονται, οι λόφοι και τα τείχη που την κυκλώνουν. Είναι όμως και οι άνθρωποι που την κατοικούν, που την περπάτησαν, είναι η ζωή τους σε αυτήν. Είναι επίσης τα κτίσματα, τα μνημεία, οι εκκλησίες, τα φρούρια, τα ερείπια του παρελθόντος. Μια πόλη ριζωμένη στο ιστορικό της παρελθόν αλλά και ολοζώντανη ανά τους αιώνες είναι ταυτόχρονα οι σιωπές και οι ήχοι της· είναι η Ιστορία της, οι καταγεγραμμένες μνήμες, οι θρύλοι. Είναι τα γεγονότα –μικρά και μεγάλα–, είναι τα συμβάντα, ηρωικά και ασήμαντα. Είναι οι επώνυμοι και οι αφανείς που έζησαν, πέρασαν από αυτήν και έγραψαν γι' αυτήν· και πάντα είναι το φυσικό της περίγραμμα και ο ήλιος που το φωτίζει αιώνες ίδια, κατ' εποχές αλλιώςτικα. Μια πόλη και ο χώρος της είναι ένα στερέωμα αυτοτελές και διαχρονικό· οι ταξιδιώτες είναι οι διάττοντες αστέρες, μετεωρίτες στη ζωή της. Οι ιστορίες των ταξιδιών στη Θεσσαλονίκη είναι ιστορίες ενθουσιασμών, εμπειριών και λογοκλοπών· είναι οι ιστορίες των συγγραφέων αλλά και του τόπου...»

Με αφορμή κείμενα-ποιήματα-τραγούδια του τόπου μου

ερευνώ και εξερευνώ
ταξιδεύω στο παρελθόν
συγκρίνω με το παρόν
συμπεραίνω και μαθαίνω

εικονογραφώ

δραματοποιώ

μελοποιώ

γράφω

δημιουργώ

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

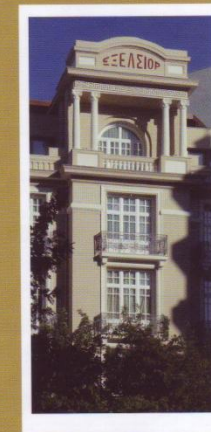
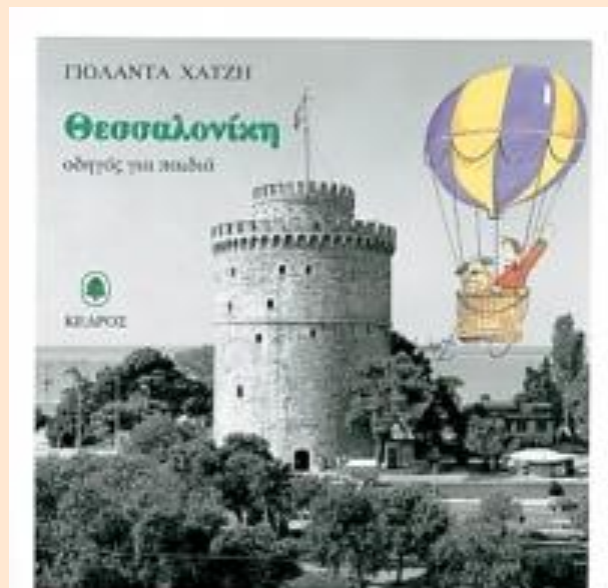
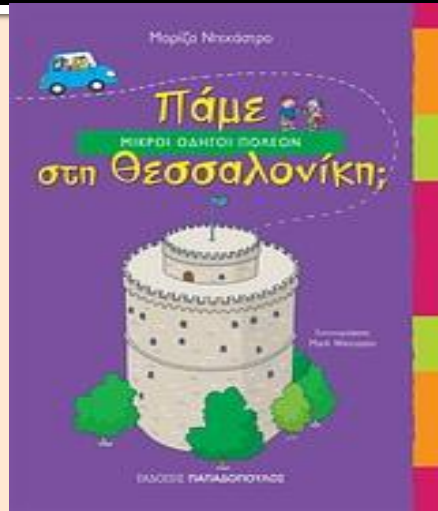
1. Λογοτεχνικά Βιβλία

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

2. Οδηγοί για παιδιά

Η Θεσσαλονίκη του Excelsior
Πενήντα στάσεις στην πόλη

Σάκης Σερέφας, κείμενα
Αρης Γεωργίου, φωτογραφίες

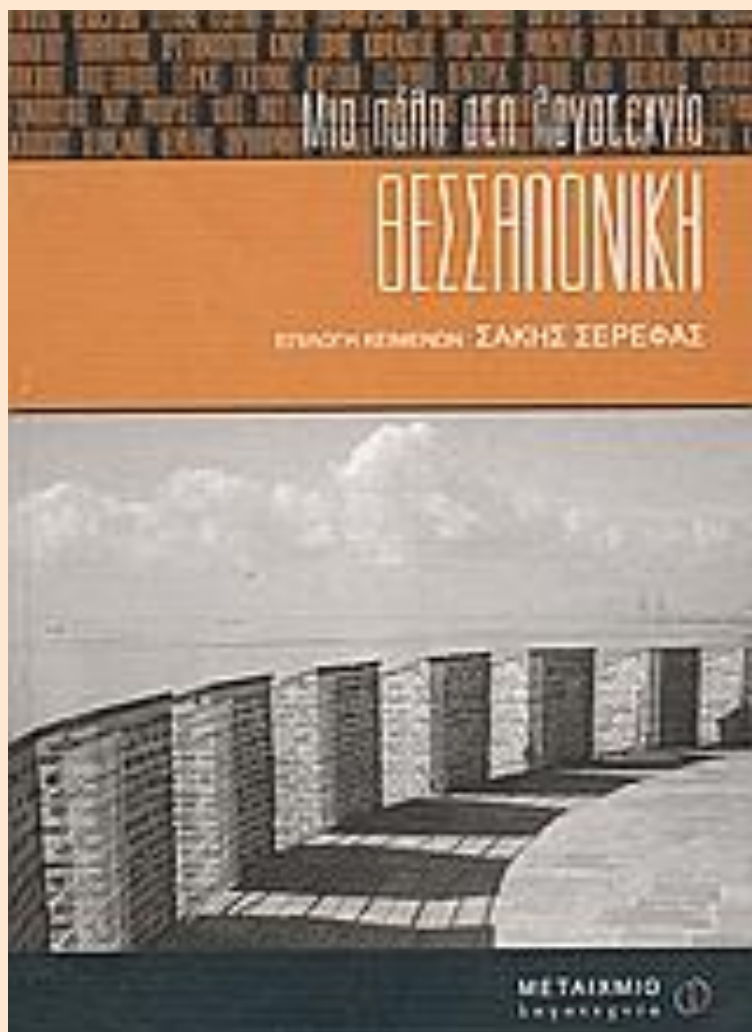
The Excelsior's Thessaloniki
Fifty pauses in the city

Sakis Serefas, texts
Aris Georgiou, photographs

E X C E L S I O R

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

3. Συλλογές

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

4. Ποιήματα

Η Θεσσαλονίκη με τα μάτια των ποιητών, Δρ Α.Γ. Λίτος. Ιατρός-Ποιητής

<http://www.typologos.com/%CE%B7->

[%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B1-%CE%BC%CE%AC%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD/](http://www.typologos.com/%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B1-%CE%BC%CE%AC%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD/)

Θεσσαλονίκη, Μέρρες του 1969 μ.Χ. , Μανόλης Αναγνωστάκης

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C131/595/3928,17251>

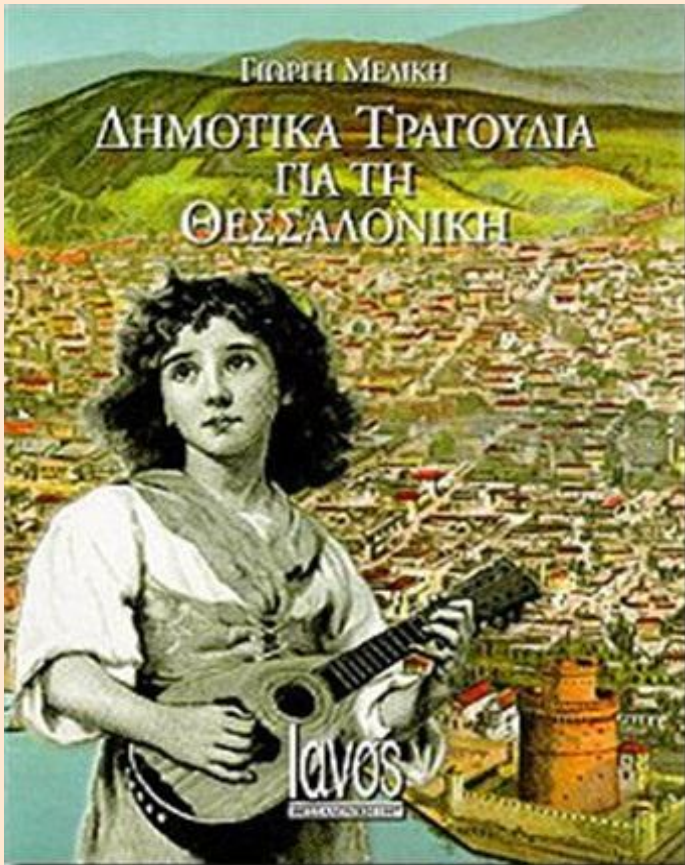
Γ.Θ. Βαφόπουλος

<http://www.translatum.gr/forum/index.php/topic,6786.msg102624.html#msg102624>

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

5. Τραγούδια

<http://www.tralala.gr/ta-15-pio-agapimena-tragoudia-gia-tin-thessaloniki/>

Παραδείγματα για τη Θεσσαλονίκη

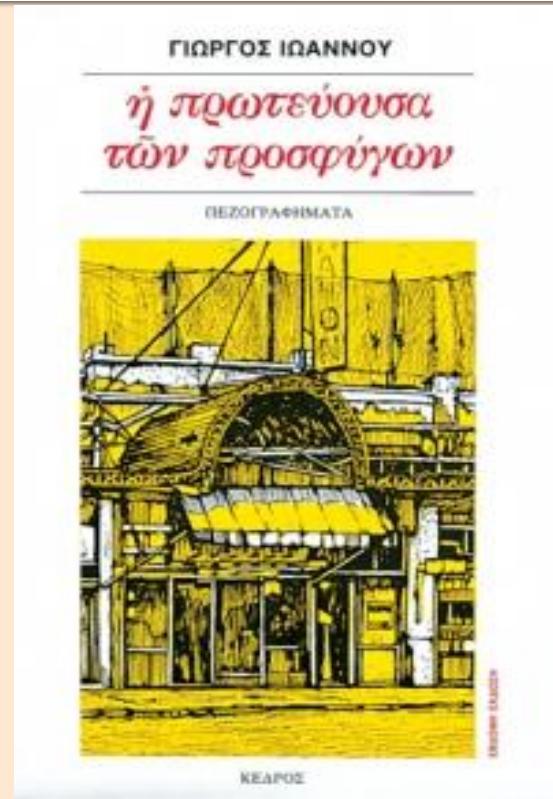
6. Αφιέρωμα

Εφημερίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 2-11-2014

Αναμνήσεις λογοτεχνών της πόλης

http://www.makthes.gr/filestore/docs/koukos/Afieroma_02-11-2014_mikro.pdf

Περισσότερα βιβλία για τη Θεσσαλονίκη

<http://www.ianos.gr/products/biblia/thessaloniki.html>

Ενδεικτικά Θέματα προς έρευνα ή επεξεργασία με αφορμή

1. Λογοτεχνικά Βιβλία

**Θεσσαλονίκη: ένα βιβλίο, δυο ιστορίες και ένα παραμύθι
Αναστασία Τσιόλια – Κοτρώτσου**

Καταιγισμός ιδεών για το Μέγα Αλέξανδρο. Αναζήτηση πληροφοριών για το γενεαλογικό του δέντρο. Αναζήτηση πληροφοριών για το βασιλιά Φίλιππο.

Επεξεργασία τραγουδιού ΑΛΕ ΙΣΚΑΝΤΑΡ II
Σύνθεση: Σταμάτης Σπανουδάκης, Λεωνίδα Πετρόπουλος.
Στίχοι - Έρμηνεία: Αρτέμης Φανουργιάκης.

<http://www.youtube.com/watch?v=2AYSMHXUIIU>

Βρείτε στο χάρτη την περιοχή της Μακεδονίας. Εντοπίστε το Νομό Πέλλας, την Αρχαία Πέλλα, την Ολυμπιάδα, τον ποταμό Λουδία και το Αιγαίο Πέλαγος.

http://www.youtube.com/watch?v=j_ZcizkU1_4

(Πέλλα, πρωτεύουσα των αρχαίων Μακεδόνων)

Ενδεικτικά Θέματα προς έρευνα ή επεξεργασία με αφορμή

1. Λογοτεχνικά Βιβλία

Τι ήταν οι «θαλασσονύμφες», «οι γοργόνες», οι «ιέρειες», το «αθάνατο νερό»;

<http://www.youtube.com/watch?v=yKw2vEKdkCU> Ιέρειες

<http://www.youtube.com/watch?v=9mqvDXLN5RM> Ο μύθος της γοργόνας Θεσσαλονίκης

<https://www.youtube.com/watch?v=CAfNUmLR5uw> Όμηρος

<http://www.youtube.com/watch?v=AUSjheozsDU> Ιλιάδα

http://www.youtube.com/watch?v=Segcseq_LPI Οδύσσεια

http://www.youtube.com/results?search_query=%CE%86%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82%20%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%AE%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82&sm=3 Άγιος Δημήτριος

Ήθη κι έθιμα, συνήθειες παλαιότερων εποχών.

Τι είναι μύθος; Τι είναι παραμύθι; Ποιες είναι οι διαφορές τους;

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

1. Λογοτεχνικά Βιβλία

Ενδεικτικές δραστηριότητες τοπικής ιστορίας και δημιουργικής γραφής:

Επισκεφτείτε τα μνημεία, που αναφέρονται στο βιβλίο και φωτογραφίστε τα. Εικονογραφήστε εκ νέου το βιβλίο με τις φωτογραφίες σας ή δημιουργήστε ένα φωτογραφικό λεύκωμα, με συνοπτικές πληροφορίες για το κάθε μνημείο.

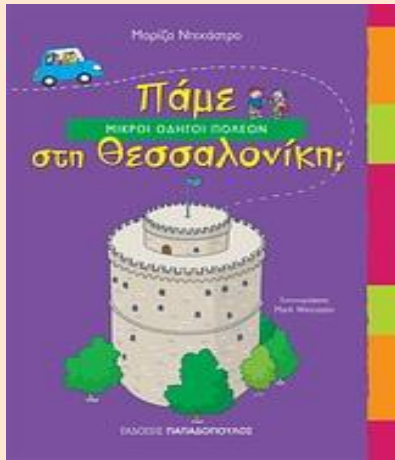
Δημιουργήστε έναν τουριστικό οδηγό στα ελληνικά και στα αγγλικά, με τα επτά μνημεία – στάσεις του βιβλίου

Διαβάστε τη θεατρική διασκευή, δημιουργήστε ένα θεατρικό κείμενο με την όγδοη στάση του Σαύρου και του Γιαννάκη και δραματοποιήστε το. Βλ. Θεατρικά Κείμενα Σχολείων στο http://dipe-a.thess.sch.gr/kainotomes/politism_diktya_topiko-fil.html

Διασκευάστε μια σκηνή-στάση του βιβλίου, τοποθετώντας την χρονικά στο 2100.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

2. Οδηγούς για παιδιά

Ενδεικτικές δραστηριότητες τοπικής ιστορίας και δημιουργικής γραφής:

Διαβάστε τους οδηγούς της Ντεκάστρο και της Χατζή. Βρείτε ομοιότητες και διαφορές ως προς το εξώφυλλο, τη δομή, το ύφος και το περιεχόμενο.

Δημιουργήστε το δικό σας οδηγό για τη γειτονιά/περιοχή σας.

Δημιουργήστε έναν οδηγό για μία άλλη πόλη ή για τη γενέτειρά σας.

Εικονογραφήστε εκ νέου το εξώφυλλο του οδηγού της Ντεκάστρο. Επιλέξτε ένα άλλο χαρακτηριστικό μνημείο της Θεσσαλονίκης και ζωγραφίστε το, χωρίς όμως να παραποιήσετε τα υπόλοιπα στοιχεία του εξώφυλλου.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

3. Συλλογές - Κείμενα

Ν. Γ. Πεντζίκης – Μητέρα Θεσσαλονίκη

<http://www.isth.gr/images/uploads/10-PENTZIKHS.pdf>

Π. Θεοδωρίδης – Διήγηση ενός αιώνα

<http://www.agelioforos.gr/files/KAMILALIS/THEOD%2021x21%20low.pdf>

Γ. Ιωάννου – Ομίχλη

http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=249&author_id=11

Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών – Η Θεσσαλονίκη των περιηγητών

<http://www.scribd.com/doc/40527009/%CE%97-%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%A3%CE%91%CE%9B%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97-%CE%A4%CE%A9%CE%9D-%CE%A0%CE%95%CE%A1%CE%99%CE%97%CE%93%CE%97%CE%A4%CE%A9%CE%9D-1430-1930>

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

3. Συλλογές - Κείμενα

Προκειμένου περί Θεσσαλονίκης, η είσοδος του κόσμου να γίνεται απ' τη θάλασσα. Για τη θάλασσα οι πίνακες του Χατζή, ο «Θερμαϊκός με τον Όλυμπο» του ζωγράφου Μαλέα, τα θαλασσινά διηγήματα του Καρκαβίτσα. Ταξίδι με καΐκι στη Θεσσαλονίκη αναφέρεται στο «Φτωχό Άγιο» του Παπαδιαμάντη, στους Μωραϊτίδη «Με του Βοριά τα κύματα»...

Ν. Γ. Πεντζίκης – Μητέρα Θεσσαλονίκη

Αναζητήστε καλλιτέχνες, που ζωγράφισαν θέματα σχετικά με τη Θεσσαλονίκη.

Συζητήστε τι σχέση έχει η Θεσσαλονίκη με τον Όλυμπο. Χρησιμοποιήστε το χάρτη. Γράψτε ένα διάλογο με θέμα «Οι Θεοί του Ολύμπου ανακαλύπτουν τη σημερινή Θεσσαλονίκη».

Κυκλοφορούν σήμερα καΐκια στο Θερμαϊκό; Τι είδους πλεούμενα συναντά κάποιος, όταν κάνει μια βόλτα στην παραλία;

Διαγώνιος, Γ. Σταύρου

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

3. Συλλογές - Κείμενα

Από το Λευκό Πύργο έως τη βίλα Αλλατίνη, σε πλήρη συνέχεια, στην οποία έχουν διαμορφωθεί και ιδιότυπες «γειτονιές», οι εύποροι Θεσσαλονικείς, Εβραίοι, Έλληνες, Οθωμανοί αλλά και πέρα από τους βασικούς διαχωρισμούς, οι Ντονμέδες (εξισλαμισμένοι Εβραίοι) και οι περισσότεροι «μπερατλήδες» (κάτοχοι διαπιστεύσεων, διαβατηρίων και προστασίας ευρωπαϊκών κυρίως κρατών) χτίζουν κατά μήκος αυτού του άξονα χαρακτηριστικής άνεσης και μορφής κατοικίες, ενώ οι πυρκαγιές και οι εσωτερικές αλλαγές της πόλης (χαράξεις δρόμων, πολιτικές μεταβολές), συσσωρεύουν συνοικισμούς πτωχών στο βάθος αυτής της ζηλευτής εικόνας.

Π. Θεοδωρίδης – Διήγηση ενός αιώνα

Σκιαγραφείστε τον πληθυσμιακό χάρτη της Θεσσαλονίκης στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και 21^{ου} αιώνα. Τι άλλαξε και γιατί;

Ποια ήταν η μεγάλη πυρκαγιά, που σημάδεψε την ιστορία της πόλης και άλλαξε τη φυσιογνωμία της; Ποιες άλλες μεγάλες φυσικές καταστροφές «έζησε» η Θεσσαλονίκη; Γράψτε μια ιστορία για μία οικογένεια πυροπαθών ή σεισμοπαθών. Χρησιμοποιήστε ιστορικές πληροφορίες.

Από το λεύκωμα "Incendie de Salonique".
της Αεροναυτικής Υπηρεσίας του Γαλλικού
Στρατού

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

3. Συλλογές - Κείμενα

Δεν ξέρω πια τι γίνεται με την **ομίχλη** κι αν εξακολουθεί να πέφτει τόσο πηχτή ή μήπως χάθηκε ολότελα κι αυτή, όπως η πάχνη πάνω απ' τα πρωινά κεραμίδια. Βλέποντας την παρθενική πάχνη να γυαλίζει παντού, λέγαμε: "Είχε κρύο τη νύχτα" ή "τα λάχανα θα γίνουν με την πάχνη πιο γλυκά· πρέπει να κάνουμε **ντολμάδες**".

Όταν ερχόταν ο καιρός της ομίχλης, είχα πάντα το νου μου σ' αυτήν. Μέρα τη μέρα περίμενα να με σκεπάσει κι εγώ να χώνομαι αθέατος μέσα της. Θλιβόμουν όμως πολύ, όταν έπεφτε τις καθημερινές, την ώρα που βασανιζόμουν με τα χαρτιά στο γραφείο. Παρακαλούσα να κρατήσει ως το βράδυ, συνήθως όμως γύρω στο μεσημέρι διαλυόταν από έναν ήλιο ιδιαίτερα δυσάρεστο.

Μα, καμιά φορά, όταν ξυπνώντας τ' απόγευμα, την ώρα που έλεγα αν θα πάω στο σινεμά ή στο καφενείο, έβλεπα αναπάντεχα απ' το παράθυρο το απέραντο θέαμα της ομίχλης, άλλαζα αμέσως σχέδια και πορείες. Σήκωνα το γιακά της καμπαρντίνας, κατέβαινα με σιγουριά τα σκαλιά κι έφευγα για την παραλία, χωρίς ταλαντεύσεις. Η ομίχλη είναι για να βαδίζεις μέσα σ' αυτήν. Διασχίζεις κάτι που είναι πυκνότερο από αέρας και σε στηρίζει. Αλλά και κάτι ακόμα· **ομίχλη χωρίς λιμάνι είναι πράγμα αταίριαστο.**

Γ. Ιωάννου – Ομίχλη

Επινοήστε δραστηριότητες σχετικές με τις λέξεις/φράσεις σε bold.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

3. Συλλογές - Κείμενα

Πολλές δουλειές κλείνονται στα καφενεία. Αν θέλεις να βρεις κάποιον, πηγαίνεις στο καφενείο που συχνάζει, όχι στον τόπο της εργασίας του. Μερικά καφενεία είναι γεμάτα το πρωί, άλλα γεμάτα το απόγευμα και όλα γεμάτα τα βράδια. Οι Θεσσαλονικείς αγαπούν τη σκιά. Κάποια στιγμή το καφενείο είναι γεμάτο. Ο ήλιος έρπει κατά μήκος του πεζοδρομίου, πάνω από το πλήθος των μικρών τραπεζιών. Σταδιακά οι πελάτες πηγαίνουν στα τραπέζια από την άλλη πλευρά του δρόμου και εγκαταλείπουν την πλευρά που χτυπά ο ήλιος.

Το γεύμα στο σπίτι δεν προτιμάται. Στους Έλληνες αρέσει να δειπνούν κάτω από τα δέντρα και να τους σερβίρουν από το διπλανό εστιατόριο. Είναι διασκεδαστικοί, εύθυμοι και εγκάρδιοι. Θα τους είχα συμπαθήσει πάρα πολύ, αν δεν είχα την ατυχία να δω τόσους πολλούς να τρώνε. Οι τρόποι τους στο τραπέζι είναι βάρβαροι. Κάνουν θορύβους πάνω από τη σούπα τους, ανακατώνουν το φαγητό τους, γυρίζουν τα δάκτυλα και τα πιρούνια τους προς τα πάνω και καταβροχθίζουν λαχανικά με τα μαχαίρια τους.

Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών –Η Θεσσαλονίκη των περιηγητών, John Foster Fraser, 1907

Αναζητείστε φημισμένα καφενεία και εστιατόρια της Θεσσαλονίκης. Αφηγηθείτε την ιστορία ενός απ' αυτά σε πρώτο πρόσωπο: «Το όνομά μου είναι Όλυμπος-Νάουσα. Γεννήθηκα το 1927 και πέθανα το 1994...»

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

4. Ποιήματα

Θεσσαλονίκη αναγερτή σε
μαξιλάρια λόφους
σου γνέφει αγνάντια ο
Όλυμπος με όλους τους θεούς
του.
Κορμί σου κι ο Θερμαϊκός,
είν' η ψαρίσια ουρά σου
που κολυμπά γοργόνα μου, με
τα πνιγμένα αστέρια
Τα κάστρα χτένια στα μαλλιά,
δίχαλο η Καμάρα
και μυρογιάλι άθραυστο
κρατάς τον Λευκό Πύργο
Ρίχνει στον κόρφο σου πυρό
ρόδο στο γέρμα ο ήλιος
κι ο Αϊ- Δημήτρης σ' άλογο
πετάει και παραστέκει.
Στέκεις σε βίγλα τρίστρατη
εικοσιτρείς αιώνες

Θέτις Χορτιάτη

Η Σαλονίκη που έσβηνε
με του καιρού το διάβα
καντήλι που τρεμόφωτο για
λάδι λαχταρά,
από βραδύς κοιμήθηκε
δυστυχισμένη σκλάβα
και την αυγούλα ξύπνησε
αρχόντισσα κυρά.

Ιωάννης Πολέμης

Θεσσαλονίκη, ετούτη την Πρωτομαγιά,
εννέα σφαίρες τρύπησαν τα σπλάχνα σου
εννιά νεκροί στον Επιτάφιο στοιβαγμένοι
μια ξηλωμένη πόρτα, νεκροκρέββατο της
άνοιξης
από την Εγνατία ανηφορίζει για τον
Γολγοθά

Γιάννης Τζαννής

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

4. Ποιήματα

Δημιουργήστε ποιήματα για τη Θεσσαλονίκη (εαυτοποιήματα, λίμερικ, χαϊκού, με ομοιοκαταληξία, με ελεύθερο στίχο κλπ.) και εικονογραφήστε τα.

Παράδειγμα εαυτοποιήματος

ΟΝΟΜΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΓΟΝΕΙΣ

ΑΓΑΠΩ

ΝΙΩΘΩ

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΙ

ΔΙΝΩ

ΦΟΒΑΜΑΙ

ΕΠΙΘΥΜΩ

ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ

ΟΝΟΜΑ

Εγώ, η Θεσσαλονίκη

Με τους επτά τους πύργους μου, μα πρώτο το Λευκό

Με γέννησαν ο Κάσσανδρος και η Θεσσαλονίκη

Λατρεύω τα κουλούρια μου και το καλό φαγητό

Νιώθω ανάλαφρη πολύ, όταν φυσά Βαρδάρης

Χρειάζομαι ένα μετρό για να αποσυμφορηθώ

Δίνω τους καλλιτέχνες μου να τους γνωρίσουν κι άλλοι

Φοβάμαι μην ξανακαώ και μην ξανασειστώ

Επιθυμώ να πάρει ο ΠΑΟΚ το κύπελλο και πάλι

Να βλέπουν όλοι οι κάτοικοι το μέλλον τους λαμπρό

Εγώ, η Νύμφη του Βορρά,

Εγώ, η Θεσσαλονίκη

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

5. Τραγούδια

Παραδοσιακό

Πέντι πιδιά Πουλυγυρνά
κι τέσσιρα Νικιτιανά
κι τρία Καλυβιώτικα
στον Ίσβουρου ανέβηναν.

Ανέβηναν, κατέβηναν
να δγιούν τις Ισβουριώτισσις
του ποια είν' η άσπρη κι η καλή
του ποια είν' η ουμουρφότιρη.

Καμιά κι δεν τους άρισι
μόν' η Παπαγιουργάκινα
απού φουρεί τουν αλατζιά
που `χει τα ξάρια τα πουλλά.

Ίσβορος: Στρατονίκη

Αλατζάς: βαμβακερό ύφασμα
κατώτερης ποιότητας

Εντοπίστε στο χάρτη τον
Πολύγυρο, τη Νικήτη, τις Καλύβες
και τη Στρατονίκη.

Γιατί τα «πιδιά» από τα διάφορα
μέρη «ανέβηναν, κατέβηναν» για
να πάνε στον Ίσβουρο;

Γιατί έψαχναν για όμορφες
κοπέλες σε άλλα μέρη;

Ενδεικτικές Δραστηριότητες με αφορμή

5. Τραγούδια

Συλλέξτε, τραγουδήστε, εικονογραφήστε, χορογραφήστε, δραματοποιήστε

*Είσαι ένα κάστρο ψηλό που χαϊδεύει τα ουράνια
είσαι ένα γλέντι ζεστό στων ονείρων τα χάνια
δε σε ξεχνώ.*

*Είσαι η ανάσα της γης ένα βράδυ τ' Απρίλη
είσαι οι χιλιάδες γνωστοί μα κι οι άγνωστοι φίλοι
θα σ' αγαπώ
Θεσσαλονίκη, μικρό πουπουλένιο παλτό.*

Μουσική - στίχοι: Γιώργος Σταυριανός
Ερμηνεία: Παντελής Θεοχαρίδης

*Θέλω να με πας εκεί που όλα είναι ωραία
και να 'χω πάντοτε παρέα
σου λέω θέλω να με πας
Θεσσαλονίκη με φεγγάρι
όλους τους πόνους μου να' πάρει
να ξημερώσεις στο Βαρδάρη
εκεί για πάντα να με πας*

Μουσική - στίχοι: Π. Παρασκευάς
Ερμηνεία: De Facto

*Κάτω από φώτα κόκκινα κοιμάται η Σαλονίκη.
Πριν δέκα χρόνια μεθυσμένη μου 'πες " σ' αγαπώ "
Αύριο σαν τότε και χωρίς χρυσάφι στο μανίκι,
μάτια θα ψάχνεις το στρατί που πάει για το Dérôt.*

Μουσική : Θ. Μικρούτσικος
Στίχοι: Ν. Καββαδίας
Ερμηνεία: Διάφοροι

*Η Σαλονίκη φόρεσε
το άσπρο της το ρούχο.
Αχ πόλη μου, αχ μάτια μου
με το σεβντά που σου' χω.
Παρέα να τα πίνουμε
η νύχτα δε θα φτάσει
και στην υγείά σου φίλε μου
κι εβίβα σου καρντάση.*

Μουσική : Γ. Κατσαρός
Στίχοι: Πυθαγόρας
Ερμηνεία: Η. Κλωναρίδης

Στο τέλος του σχολικού έτους θα εκδοθούν οι εργασίες των μαθητών σε ψηφιακό βιβλίο

Προδιαγραφές για ανάρτηση:

Αρχείο pdf (όλες οι εργασίες σε ένα pdf)

Περιθώρια σελίδας: 2,5

Γραμματοσειρά : Calibri 12

Διάστιχο: 1,15

Διάστημα πριν και μετά: 0 στ.

Στοίχιση: Πλήρης

Στο κέντρο επάνω στην πρώτη σελίδα:

1^η σειρά: Όνομα Σχολείου - τάξη

2^η σειρά: Ονοματεπώνυμο/α εκπαιδευτικού/ών

Αφήνουμε μια σειρά και μετά ο τίτλος στη μέση

Αφήνουμε μια σειρά και παραθέτουμε το κείμενο

Κάτω από κάθε κείμενο δεξιά και μετά από μία σειρά:

Ονοματεπώνυμο/α μαθητών

Αφήνουμε τρεις σειρές για το επόμενο κείμενο

Ανώτερος αριθμός σελίδων: 5/τμήμα

Παράδειγμα

....Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης – Ε΄τάξη
Εκπαιδευτικός: .....

Θεσσαλονίκη

Εγώ, η Θεσσαλονίκη
Με τους επτά τους πύργους μου, μα πρώτο το Λευκό
Με γέννησαν ο Κάσσανδρος και η Θεσσαλονίκη
Λατρεύω τα κουλούρια μου και το καλό φαγητό
Νιώθω ανάλαφρη πολύ, όταν φυσά Βαρδάρης
Χρειάζομαι ένα μετρό για να αποσυμφορηθώ
Δίνω τους καλλιτέχνες μου να τους γνωρίσουν κι άλλοι
Φοβάμαι μην ξανακαώ και μην ξανασειστώ
Επιθυμώ να πάρει ο ΠΑΟΚ το κύπελλο και πάλι
Να βλέπουν όλοι οι κάτοικοι το μέλλον τους λαμπρό
Εγώ, η Νύμφη του Βορρά,
Εγώ, η Θεσσαλονίκη

Ιωάννης Δερβέζης

Βαρδάρης

Έρχεται από το Βορρά
Φυσάει πολύ δυνατά
Το Θερμαϊκό ταραζει
και στον Όλυμπο αράζει.

Μαρία Χιώτη

Ο ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΣ ΣΤΟ ΤΣΙΝΑΡΙ

ΠΡΑΞΗ Α΄:

Την ώρα που η αφηγήτρια μιλά, 3 τουρίστες περνούν: φωτογραφίζονται, χαζεύουν τα δρομάκια και προσανατολίζονται με ένα χάρτη.

Αφηγητής Α:

Μια από τις ιστορικότερες γειτονιές της Θεσσαλονίκης είναι το Τσινάρι. Καλντερίμια, εγκαταλελειμμένα σπίτια και μυρωδιά από ξυλόσομπα συνθέτουν ένα σκηνικό, που ξυπνάει μνήμες από άλλες εποχές. Και πιο συγκεκριμένα, από το 1885, τότε που άνοιξε για πρώτη φορά το καφενείο Τσινάρι από έναν Τούρκο, τον Κιοσσέ . Τον επόμενο αιώνα, με τον ξεριζωμό της Σμύρνης και την ανταλλαγή των πληθυσμών, στη συνοικία της Άνω Πόλης εγκαθίστανται Έλληνες ιδιοκτήτες. Και από καφενές μετατρέπεται σε παραδοσιακό ...

Καλή επιτυχία!

Χαρίκλεια Τερζητάνου
Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης